

DJEČJI VRTIĆ MONTESSORI
10 090 Zagreb,
Šipkovića 57

KLASA:601-05/15-01/04
UR.BROJ: 251-561-03-15-04

Zagreb, 13.10.2015.

**MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I SPORTA**
10 000 Z a g r e b
Donje Svetice 38

DOPIS

PREDMET: GODIŠNJI PLAN I PROGRAM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i **94/13**) i članka 8. Pravilnika o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u Dječjem vrtiću (Narodne novine broj 83/01) uz prethodnu raspravu i zaključke Odgojiteljskog vijeća, Upravno vijeće na sjednici dana 28. 09.2015. godine, donijelo je Godišnji plan i program odgojno obrazovnog rada Dječjeg vrtića Montessori koji Vam s Odlukom o njegovu donošenju u prilogu dostavljamo.

S poštovanjem,

V. D. RAVNATELJ:

Antun Tikvicki, prof. logoped

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i **94/13**) i članka 8. Pravilnika o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u Dječjem vrtiću (Narodne novine broj 83/01) uz prethodnu raspravu i zaključke Odgojiteljskog vijeća, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Montessori na sjednici, održanoj dana, 28. 09.2015. godine, donosi

**O D L U K U
O
DONOŠENJU
GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA
ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA
DJEČJEG VRTIĆA MONTESSORI
ZA PEDAGOŠKU GODINU
2015./2016.**

Predsjednik Upravnog vijeća:

Livia Canić

V. D. RAVNATELJ:

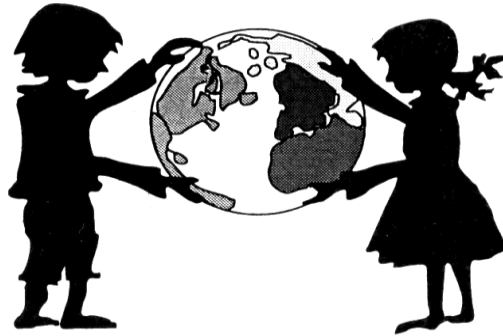

Antun Tikvicki, prof. logoped

**KLASA: 601-05/15-01/04
UR. BROJ: 251-561-03-15-02**

U Zagrebu, 28.09.2015.

MONTESSORI

**GODIŠNJI PLAN I PROGRAM
2015/2016**

DJEČJI VRTIĆ "MONTESSORI"
10090 ZAGREB, ŠIPKOVICA 57

Zagreb, 28. 09. 2015.

SADRŽAJ

1. USTROJSTVO RADA	5
1.1. Odgojne skupine i broj upisane djece	5
1.2. Lokacija, opći podaci o objektu i plan opremanja	5
1.3. Radnici	7
1.4. Organizacija rada	8
1.5. Financiranje	8
1.6. Upravljanje	8
1.7. Metodologija planiranja i evidentiranja radnog vremena	9
1.7.1. Radno vrijeme vrtića	9
1.7.2. Radno vrijeme i godišnje obveze radnika	10
2. MATERIJALNI UVJETI RADA	11
2.1. Edukacija	11
2.2. Mjere opreza	11
2.3. Sigurnost	12
3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST, RAZVOJ, ZDRAVLJE I SIGURNOST DJECE	13
3.1. Opće mjere i postupci	13
3.2. Specifične mjere i postupci	14
3.3. Higijena	14
3.4. Prehrana	14
3.5. Obrazovni elementi usmjereni na dijete i radnike	16
4. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD	16
5. NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJITELJA I STRUČNIH SURADNIKA	26
6. SURADNJA S RODITELJIMA	27
7. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	27
8. PRAĆENJE PROGRAMA I EVALUACIJA	27
9. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RAVNATELJA/ ČLANOVA STRUČNOG TIMA	27

9.1.PLAN I PROGRAM RAVNATELJA	27
9.2. GODIŠNJI PLAN STRUČNIH SURADNIKA	28
9.2.1. Godišnji plan logopeda	28
9.2.2. Godišnji plan defektologa	28
9.2.3. Godišnji plan zdravstvenog voditelja	29
9.2.4. Godišnji plan glazbenog terapeuta	29
9.2.5. Godišnji plan glazbenih aktivnosti	30
9.2.6. Godišnji plan poticanja likovnog izražavanja	31

Mi čovjeka moramo uzeti za ruku, moramo ga sa strpljenjem i povjerenjem provesti kroz sve stupnjeve odgoja. Treba mu ponuditi sve: vrtić, školu, kulturu, vjeru pa čak i cijeli svijet.

M.Montessori

1.USTROJSTVO RADA

1.1. ODGOJNE SKUPINE I BROJ UPISANE DJECE

U vrtić je upisano 90-ero djece, u četiri kronološki heterogene odgojne skupine sa 10-satnim Montessori programom (uključena su i djeca s teškoćama) i dvije mješovite jasličke skupine (1 – 3 godine).

1.2. LOKACIJA, OPĆI PODACI O OBJEKTU I PLAN OPREMANJA

- a) Vrtić se nalazi na adresi Šipkovića 57. Vrtić je u prostoru ukupne korisne površine od 550 m². Objekt je opremljen dizalom i alarmnim sustavom zaštite. Vrtić je opremljen Montessori priborima za ostvarivanje programa, didaktičkim sredstvima i glazbalima. Planiramo dopuniti dotrajali Montessori pribor kao i postaviti nove vježbe odnosno pribor koji je osmišljen tijekom edukacije u našem Stručno-razvojnom centru.
- b) Vanjski prostor ukupne je površine 400 m² U sklopu vanjskog prostora nalazi se dječje igralište s njihaljka, toboganom i penjalicama. Od toga cca. 350m² popločeno anti-stresnim podlogama. Postavljena je također ograda oko cijelog igrališta s unutarnje strane kao i čempresi koje štite unutrašnjost igrališta od vanjskih utjecaja.

Unutrašnjost igrališta podijeljena je u tri cjeline kako bi sadržaji odgovarali kronološkoj dobi djece. Ispred ulaza u objekt nalazi se cvijetnjak koji djeca zajedno s odgojiteljicama uređuju kao i jelka koju svake godine kite za božićne i novogodišnje blagdane. Tijekom planskog razdoblja igralište namjeravamo obogatiti novim sadržajima za igru i edukaciju te posaditi dodatne čemprese, a djeca će na proljeće zasaditi cvijeće. U pedagoškoj godini 2015/2016 planiramo nabaviti nove garderobe za pojedine skupine kao i opremiti dvoranu za poticanje razvoja motorike

1.3. RADNICI

- ravnatelj 1
- stručni suradnici 5
- odgojiteljice 13
- administratorica 1
- spremačica 2

Raspored radnika

R.br.	radno mjesto	Ime i prezime	status
1	ravnatelj - logoped	Antun Tikvicki	neodređeno
2	administratorica	Irena Martinac	neodređeno
3	defektologinja	Erna Krpan	neodređeno
4	defektologinja	Valerija Majsec Vrbanic	neodređeno
5	logopedinja	Ivana Horvat	neodređeno
6	odgojiteljica	Jelena Medić	neodređeno
7	odgojiteljica	Anja Bešić	određeno
8	odgojiteljica	Livia Canić	neodređeno
9	odgojiteljica	Kristina Kiseljak	neodređeno
10	odgojiteljica	Paula Garić	neodređeno
11	odgojiteljica	Tajana Huskić	neodređeno
12	odgojiteljica	Lana Tepić Jelavić	neodređeno
13	odgojiteljica	Sanja Mikša	neodređeno
14	odgojiteljica	Martina Dodig	neodređeno
15	odgojiteljica	Maja Hatala Bengesz	neodređeno
16	odgojiteljica/stručni suradnik	Valentina Udiković Mejaški	neodređeno
17	odgojiteljica	Valentina Drežnjak	neodređeno
18	odgojiteljica-pripravnik	Vedrana Jukić	određeno
19	spremačica	Suzana Pavlić	neodređeno
20	spremačica	Renata Kencek	određeno

1.4. ORGANIZACIJA RADA

U svakoj skupini su dvije odgojiteljice koje imaju završenu Montessori edukaciju i po potrebi treća (defektolog) ovisno o broju djece s teškoćama u razvoju. Glazbeni terapeut i logoped svakodnevno sudjeluju u radu s djecom dok je psiholog vanjski suradnik.

Dječji vrtić Montessori radi po Montessori programu verificiranom na temelju suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske (MZOS). Osim Montessori programa Dječji vrtić Montessori ima suglasnost MZOS-a za odgoj i obrazovanje djece s poteškoćama u razvoju kao i za poticanje glazbom.

1.5. FINACIRANJE

Bazu financiranja čine uplate roditelja i sredstva kojima vrtić sufinancira Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport, kao i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta.

Broj upisane i prisutne djece na mjesečnoj bazi je promjeniv o čemu se Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport mjesečno izvještava.

1.6. UPRAVLJANJE

UPRAVNO VIJEĆE - sastaje se u pravilu svaka tri mjeseca. Ono odlučuje o svim pitanjima reguliranim Statutom vrtića i drugim zakonskim i podzakonskim poslovima. Kontakte u vezi sa sjednicama obavlja tajnica. Zapisnike vodi zapisničar, a potpisuje predsjednik Upravnog vijeća. Dnevni red utvrđuje se zajednički s ravnateljem/icom.

Članovi upravnog vijeća su:

1. Livia Canić – predstavnik odgojitelja - predsjednik Upravnog vijeća
2. Daniel Šarić – predstavnik osnivača
3. Ana Lalić – predstavnik roditelja

KOMISIJA ZA PRIJEM DJECE – provodi postupak upisa djece u redovnom roku i naknadno tijekom godine.

1. Antun Tikvicki – predsjednik komisije
2. Livia Canić – odgojiteljica
3. Lana Tepić Jelavić – odgojiteljica

Ostale komisije – npr. komisija za prijem djece s poteškoćama, osnivaju se povremeno prema potrebi

KOMISIJA ZA PRIJEM DJECE S POTEŠKOĆAMA

1. Erna Krpan – prof. defektolog
2. Antun Tikvicki ili Ivana Horvat – prof. logoped
3. Paula Garić - odgojiteljica

1.7. METODOLOGIJA PLANIRANJA I EVIDENTIRANJA RADNOG VREMENA

1.7.1. RADNO VRIJEME VRTIĆA

Radno vrijeme vrtića je usklađeno s potrebama roditelja, u okviru 10- satnog cjelodnevnog programa i to od 7:00 – 17:00 sati.

Radno vrijeme je fleksibilno. Tijekom godine su moguće promjene, što ovisi o specifičnostima programa i broju prisutne djece. Uoči praznika i tijekom srpnja i kolovoza, roditelji se anketiraju i na temelju prijava organizira se rad u vidu zajedničkih skupina.

Pedagoška godina traje od 01. rujna 2015. do 31. kolovoza 2016. godine.

1.7.2. RADNO VRIJEME I GODIŠNJE OBVEZE RADNIKA

Mjesec	Ukupan broj dana	Subota	Nedjelja	Blagdani	Broj radnih dana
IX	30	4	4	0	22
X	31	4	4	1	21
XI	30	4	5	1	21
XII	31	4	4	2	22
I	31	5	5	2	19
II	29	4	4	0	21
III	31	4	4	2	22
IV	30	5	4	0	21

V	31	4	5	2	21
VI	30	4	4	2	21
VII	31	5	5	0	21
VIII	31	4	4	2	21
Ukupno	366	51	52	14	253
- 22 dana G.O.	344				231

Godišnji plan rada za svakog djelatnika iznosi **253** radna dana, odnosno **2024** radnih sati. Planirani broj radnih dana godišnjeg odmora iznosi najmanje 18 radnih dana, a najviše 22 radna dana čime se planirana radna obveza smanjuje na **235**, odnosno **231** radni dan, odnosno **1848** radnih sati. Ravnatelj vodi mjesečnu evidenciju svih radnika.

2.MATERIJALNI UVJETI RADA

Unutarnji prostor - Prostorije za boravak djece prilagođene su broju i dobi djeteta. U svim prostorijama u kojima borave djeca nalaze se štitnici na radijatorima, sigurnosne utičnice, postavljeni su termoregulatori na mješalicama za vodu koji ne dozvoljavaju previsoku temperaturu vode, stepenište je prilagođeno djeci

Vanjski prostor- Redovito jutarnje provjeravanje dvorišta u cilju odstranjenja mogućih uzroka oboljenja i povreda. Čišćenje okoliša, prekopavanje i zalijevanje biljaka. Kontrola i provođenje higijene dvorišta u vrijeme odmaranja djece. Stalna nazočnost odgojitelja prilikom boravka djece na dobro osmišljenom prostoru na dvorištu. Vrtić je opremljen spravama tvrtke Compan koje imaju certifikat o sigurnosti te je bojanje nepotrebno a vrši se kontrola ispravnosti. Veliki dio vanjskog prostora popločen je antistresnim podlogama što dodatno pruža sigurnost djeci pri korištenju sprava, a budući da su postavljene na polupropusnom betonu u slučaju kiše ne postoji mogućnost zadržavanja vode na podlogama te se mogu ubrzo nakon kiše koristiti. Na krovu objekta nalaze se

zaštite i time je uklonjena mogućnost pada ptičjeg izmeta na antistresne podloge. Provođenje spomenutog vrši se redovito.

2.1.Edukacija

- **Djece** - kroz redoviti odgojno obrazovni rad i razne aktivnosti dijete se uči samozaštiti od raznih opasnosti - kako uočiti i reagirati u opasnim situacijama
- **Odrasli** - educirani su za pružanje prve pomoć, a tijekom godine se planiraju radionice i tečajevi za daljnju edukaciju o sigurnosti djece i odraslih u vrtiću

2.2.Mjere opreza

- Prilikom potpisivanja ugovora roditelji naznače tko dovodi i odvodi dijete iz vrtića
- Odgajatelj ne smije predati dijete maloljetnoj osobi
- Objekt je opremljen sigurnosnom bravom te se u objekt ulazi pod određenom šifrom. Vrata vrtića su stalno zaključana i otvaraju se elektronski.
- Svi djelatnici su dužni odmah reagirati na nepoznate osobe, osobe neobičnog ponašanja i neobične situacije, kao i na sumnjive predmete.
- Obvezno je vođenje protokola sigurnosti djece u raznim situacijama
- Kutije prve pomoći opskrbljene su potrebnim lijekovi za prvu pomoć
- Dostupni su hitni telefonski brojevi u slučaju opasnih situacija
- Plan evakuacije u slučaju iznenadnih opasnosti provodi se svake godine
- Na stepeništima su postavljene protuklizne zaštite
- Objekt je osiguran alarmnim sustavom tvrtke Skylink iz Zagreba

2.3.Sigurnost

Briga o sigurnost djece provodi se sustavno i obuhvaća:

1.1.Sigurno okruženje - unutarjni i vanjski prostor

1.2.Edukacija djeteta i odraslih

1.3.Mjere opreza

3. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST, RAZVOJ, ZDRAVLJE I SIGURNOST DJECE

Važan dio odrastanja djeteta u vrtiću je briga odraslih za njihove primarne potrebe, njihovu sigurnost i zaštitu.

ZDRAVLJE djece i odraslih

Primarni zadatak zaštite zdravlja je prevencija bolesti putem slijedećih mjera:

3.1. Opće mjere i postupci:

- Rad na jačanju dječjeg organizma-tjelesno vježbanje u dvorani i na zraku, zdravstveno rekreativni programi (plivanje, klizanje),svakodnevni boravak na zraku, potreba za vitaminima i mineralima
- Pravovremeno zadovoljavanje osnovnih bioloških potreba- zadovoljavanje potreba za jelom i vodom na vrijeme, te potrebe za odmorom
- tjelesnog rasta i razvoja djeteta
- Mikroklimatski uvjeti – svakodnevna kontrola topline,svjetlosti,buke
- Higijena prostora, opreme i igračaka

3.2. Specifične mjere i postupci

- Informiranje o zdravlju djeteta, donošenje zdravstvenih potvrda nakon bolesti te upućivanje roditelja da ne dovodi bolesno dijete u vrtić
- Cijepljenje – provjera procijepljenosti tijekom godine
- Kemoprofilaksa – u slučaju visoke temperature ili kašlja djeteta, do dolaska roditelja, moguće je davati lijekove i u vrtiću.
- Predavanja sa temom ranog otkrivanja šećerne bolesti i predavanje o prevencije karcinoma dojke; programe provodi Crveni križ u okviru Nacionalnog programa

3.3. Higijena

Higijeni prostora, rublja, igračaka i osobnoj higijeni poklanja se posebna pažnja. Spremačice koje rade u vrtiću dodatno educiramo o aspektima higijene, o načinu i potrebi higijenskog održavanja vrtića.

Kontrola higijene dvorišta provjerava se svakodnevno, u ranojutarnjem obilasku te u vremenu kada djeca odmaraju. Za održavanje higijene napravljen je protokol po kojem se točno određuju mjere dezinfekcije i način higijenskog održavanja vrtića. Cilj je i odgojnih djelatnika da svoja znanja i stavove prenose na djecu, kako bi usvojila kulturno higijenske navike održavanja osobne higijene te higijene prostora u kojem svakodnevno borave (sobe dnevnog boravka, dvorana za glazbeni i likovni, dvorište, vanjski okoliš).

Svi djelatnici imaju važeće sanitarne knjižice, a tromjesečno se uzimaju brisevi (ugovor je sklopljen s Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom). Spremačice također imaju potvrdu o higijenskom minimumu Održavanje i kontrola kuhinje i sanitarnih čvorova je svakodnevna.

3.4. Prehrana

Zdrava prehrana u vrtiću obuhvaća zdravstvene, kulturološke i obrazovne elemente:

Jelovnik

- Izrađuje se tjedno prema Standardima, kojima se utvrđuju potrebne dnevne energetske i prehrambene tvari za djecu i dnevna količina energije.
- Klizni doručak od 8-9 sati: priprema ga osoblje vrtića, a sastoji se od 4-5 vrsta jela (namaz-tuna,sir, losos,putar, marmelada), zobene, kukuruzne pahuljice, čokolino, mliječni napitci i voćni čajevi).
- Svakodnevno svježe voće u 10 sati
- Vrijeme ručka ovisi o dobi i potrebama djece - počinje u 11 sati u jaslicama do 12,30 u starijim vrtićkim skupinama. Za ručak vrtić ima ugovor sa Ugostiteljskim poduzećem Zbiljski
- užina se sastoji od najčešće mliječnog obroka (jogurt,svježi kravlji sir,tvrđi sir) ili sendviča od šunke i integralnog kruha te ponekad kolača i napitka).

Kvaliteta i kvantiteta obroka

- Svakodnevno provjeravanje kvalitete i kvantitete hrane, higijene i čistoće namirnica
- Redovita analiza hrane od strane Zavoda za javno zdravstvo (analiza energetske vrijednosti,bakterijske ispravnosti hrane i prostora
- Samokontrola prema HACCP-sistemu

Preporučene dnevne vrijednosti obroka

Energija i sastav obroka	Djeca od 1-3 god.	Djeca od 3 god.do polaska u školu
Energija u kcal	1300	1800
Bjelančevine,gr	18	24
Masti % ukupne energije	33-35 %	33-35 %
Ugljikohidrati	50-60 %	50-60 %
Vitamin A	400	400
Vitamin D	5	5
Vitamin B1	0,5	0,6
Vitamin B2	0,5	0,6
Vitamin B6	0,5	0,6
Niacin,mg	0,5	0,6
Vitamin C	40	40
Kalcij,mg	500	800
Fosfor,mg	460	500
Željezo,mg	7	10

- Za svako dijete koje ima određene poteškoće u prehrani (alergije,organski poremećaj i,emocionalni poremećaji i si.) jelovnik se prilagođava individualno.

3.5.Obrazovni elementi usmjereni na dijete i radnike

- Provođenje aktivnosti s djecom s ciljem razvijanja zdravog načina prehrane. Osmislili smo projekt Zdrava hrana. Slijedeće Montessori vježbe za poticanje samostalnosti pomažu djetetu da usvoji zdravstvene i kulturološke elemente: pranje ruku, presavijanje ubrusa, rezanje i guljenje povrća i voća, cijedenje soka, bočice za mirise, bočice za okuse, piramida zdrave hrane, nomenklaturne kartice o zdravoj hrani i karakterističnim kuhinja iz našeg okruženja (dalmatinska, zagorska, slavonska i šire, karakteristična jela koja pripremaju u svijetu: medenjaci, božićni kolač, humus, i sl...)
- Upoznavanje djelatnika, osobito onih koji direktno rade u pripremi hrane sa svim aspektima zdrave hrane, te usavršavanje na tečajevima i prigodnim radionicama

4. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD

Montessori pedagogija je obilježena idejom: *Pomozi mi da to učinim sam*. Djeca kroz niz vježbi, polazeći od konkretnog ka apstraktnom, pomoću posebno načinjenog pribora i pripremljenog okruženja uistinu uče sama.

Montessori učitelj ne poučava djecu, već ih prati i pomaže da individualno u vlastitom ritmu usvajaju vježbe svakodnevnog života, razvijaju svoje osjetilne sposobnosti, usvajaju osnovna znanja iz jezika, matematike, kozmičkog i vjerskog odgoja.

Montessori pribor podijeljen je na šest područja:

1. za poticanje samostalnosti
2. za poticanje razvoja osjetilnosti
3. za govor i jezik
4. za matematiku
5. za kozmički odgoj
6. za poticanje glazbom

1. VJEŽBE ZA POTICANJE SAMOSTALNOSTI

Odgojni cilj ovog pribora je poticanje samostalnosti i neovisnosti djeteta u svakodnevnom životu.

Kako dijete usvaja samostalnost?

- a) U djetetu djeluju nesvjesne snage: upijajući um, razdoblja posebne osjetljivosti i bitne ljudske karakteristike, kao što je potreba za redom, orijentacija, komunikacija, aktivnost, ponavljanje, točnost i želja za samostalnim otkrivanjem svijeta.
- b) Naša je zadaća pomoći djetetu u razvoju tako da uočimo njegove potrebe a to ćemo najbolje učiniti promatrajući ga. Pri tom nam pomaže pripremljena okolina: osmišljeno okruženje koje uključuje pribor i namještaj primjeren dječjem uzrastu.

Ciljevi vježbi za poticanje samostalnosti:

- općenite predvježbe koordinacije i kontrole pokreta koje je Marija Montessori zamislila kao predstadij.
- briga za vlastitu osobu
- briga za okolinu (u i izvan kuće)
- naučiti oblike ponašanja u društvu i za društvo (Marija Montessori označava ih kao vježbe uljudbe)
- hodanje po crti i vježba tišine

A) PREDVJEŽBE ZA KOORDINACIJU I KONTROLU POKRETA

1. Nositi stolicu
2. Nositi stol
3. Nositi tepih
4. Odmatanje i zamatanje tepiha
5. Sjesti i ustati
6. Otvaranje i zatvaranje vrata
7. Presavijanje ubrusa
8. Pletenje pletenice
9. Kružni pokreti (pjena)
10. Nizanje perli
11. Otvaranje i zatvaranje raznih bočica i kutija
12. Otključavanje i zaključavanje lokota

B) Vijci i matice (upotreba)

C) BRIGA ZA SEBE

1. Okviri za zakopčavanje i vezanje
2. Okvir s gumbima
3. Okvir s drukerima
4. Okvir s kukicama i ušicama
5. Okvir s kopčama
6. Okvir s vrpcama za vezanje uzica
7. Okvir s rupicama za vezice
8. Okvir s rupicama i kukicama za vezice
9. Okvir sa smičkom
10. Presipavanje sjemenki žlicom

11. Prelijevanje sjemenki
12. Prelijevanje vode
13. Pranje ruku
14. Čišćenje cipela
15. Rezanje i aranžiranje cvijeća
16. Guljenje i rezanje povrća
17. Šivanje
18. Upotreba vrećice za papuče

C) BRIGA ZA OKOLINU

1. Brisanje prašine s predmeta
2. Pranje stola
3. Laštenje stola
4. Laštenje metala
5. Čišćenje ogledala

D) ULJUDNO OPHOĐENJE

1. Pozdravljanje
2. Pozivanje gostiju

E) IĆI PO CRTI

F) VJEŽBA TIŠINE

2. VJEŽBE ZA POTICANJE RAZVOJA OSJETILNOSTI

Rad s priborom za poticanje razvoja osjetilnosti pomaže djetetu u spoznavanju onoga što vidi, čuje, osjeti opipom, njuhom i okusom. Valja napomenuti da je jedna od temeljnih postavki Marije Montessori *od hvatanja do shvaćanja*. Na taj način i djeca s teškoćama lakše stječu iskustvo o svijetu koji ih okružuje. Pribor uključuje provjeru ispravnosti, što omogućuje djetetu samostalno stjecanje iskustva i osjećaj sigurnosti.

A) OSJETILO VIDA

1. Valjci za umetanje
2. Ružičasti toranj
3. Smeđe stepenice
4. Crvene šipke
5. Pločice u bojama
6. Geometrijski ormarić
7. Konstruktivni trokuti
8. Valjci u bojama
9. Binomska kocka
10. Trinomska kocka
11. Dekadski kvadrat

B) OSJETILO OPIPA

1. Pločice za taktilnu percepciju
2. Daščice za taktilnu percepciju
3. Tkanine za taktilnu percepciju

C) PERCEPCIJA TEŽINE

1. Daščice za percepciju težine

D) OSJETILO SLUHA

1. Zvučne kutije
2. Zvona

E) PERCEPCIJA TOPLINE

1. Bočice za percepciju topline
2. Pločice za percepciju topline

F) OSJETILO MIRISA

1. Bočice i posudice za percepciju mirisa

G) OSJETILO OKUSA

1. Posudice za percepciju okusa

3. PRIBOR ZA VJEŽBE GOVORA I JEZIKA

A) UVOD U OPISMENJAVANJE

1. Umeci od kovine
2. Igra glasovima
3. Učenje glasova
4. Slova od brusnog papira
5. Pokretna abeceda

B) UVOD U ISPRAVNO ČITANJE

1. Čitanje uz pomoć umanjenih predmeta
2. Čitanje uz pomoć predmeta iz okoline
3. Čitanje i razvrstavanje
4. Bilježnica sa slikom i jednom riječju
5. Čitanje naloga
6. Bilježnica sa slikom i jednom rečenicom
7. Bilježnica za uvježbavanje fonema
8. Knjižica sa slikom i jednom riječju
9. Knjižica sa slikom i jednom rečenicom

MONTESORI VJEŽBE – MATEMATIKA

M. Montessori smatrala je da djeca bez obzira na svoje sposobnosti, najlakše uče služeći se didaktičkim priborom koji ga principom zornost može dovesti do apstraktnih kategorija. U matematici je to osmislila služeći se zlatnim perlama:

- jedna perla-pojam jedinice
- niz od deset-pojam desetice
- deset nizova od deset-pojam stotice
- deset nizova od sto-pojam tisućice

Na taj način dijete se upoznaje sa dekadskim sustavom, a tijekom vremena i s osnovnim računskim operacijama i osnovama geometrije.

1. Ploča za dijeljenje s jedinicama
2. Listići za dijeljenje broj 1 i 2

V. Apstrakcija

VJEŽBE ZA KOZMIČKI ODGOJ

Pribor za kozmički odgoj daje mogućnost djeci za istraživanje na području zemljopisa, botanike, zoologije, povijesti i kulture.

U početku se djeca upoznaju s bližom, a kasnije i s daljom okolinom. Pribor pomaže djetetu u shvaćanju da je ono, kao i sve oko njega dio kozmosa i potiče razvoj pripadnosti i odgovornosti za okoliš.

1. Zdrava hrana
2. Njegovanje bilja
3. Čišćenja vrta
4. Plan Grada
5. Biološki ormarić
6. Modeli: kopno-more, otok-poluotok
7. Meteorološki pojmovi
8. Lenta vremena
9. Globus-zemlja-more
10. Globus-kontinenti
11. Puzzle (zastave, zemlje, kontinenti)

Za cjelokupan pribor značajno je da je u njemu sadržan logički slijed od jednostavnijeg prema složenijem. Na taj način omogućeno je i djeci s posebnim potrebama upoznavanje s priborom i rad, ovisno o njihovim mogućnostima.

Ove godine planiramo osmisliti i načiniti pribor za nekoliko projekata koje bi s djecom realizirali tijekom godine 2015/2016

Unapređivanje kulture djeteta ostvarivat ćemo i dalje tako da je svako dijete zastupljeno na primjeren način u svojoj skupini. Uvažavanje različitosti među djecom, poštivanjem osobnosti i individualnosti svakog djeteta, poticanjem samostalnosti i samopouzdanja, slobodnog izbora aktivnosti, poštivanjem individualnog ritma pojedinog djeteta su temelja načela Montessori pedagogije i ona se upravo mogu unaprijediti pripremljenom okolinom.

Demokratizacija odnosa odgajatelj - dijete - roditelj

Odgoj za mir o kojem je Maria Montessori napisala desetke stranica prisutan je svakodnevno u radu dječjeg vrtića i njime upravo promičemo dječja prava zajedničkim promišljanjem i življenjem.

Unapređivanje i poticanje odgajatelja na prepoznavanje i značajnije uvažavanje dječje osobnosti, inicijative u učenju, izboru, odlučivanju, rješavanju problema i odgovornom ponašanju o Partnerstvo s roditeljima - kroz projekt „Roditelj - prijatelj” jačati suradničke odnose između roditelja i vrtića podrazumijevajući otvorenost u komunikaciji i pomoći im u razvoju roditeljske kompetencije.

Rad na pravima djeteta nastaviti temeljiti prvenstveno izgrađivanjem osobnog identiteta, te odgojem za prihvaćanje i poštivanje drugoga i prihvaćanje različitosti u društvu: pojedinaca, kulture, naroda, tradicije i baštine.

Upravo dio Montessori pedagogije kojeg ona naziva kozmičkim odgojem pruža djetetu mogućnost za:

- stjecanje osnovnih znanja o sebi (kao ljudskom biću, kao pripadniku određenog spola, određene sredine, kulture, naroda); o drugima (njihovim sličnostima i razlikama); o živoj i neživoj prirodi; o supostojanju žive i nežive prirode;
- razvijanje pozitivnih stavova o vrijednosti života i važnosti svakog živog bića, o važnosti uživanja ljudskih prava, o jednakosti svih ljudi, pravdi, pravednosti, miru, o pripadnosti zajednici, o potrebi pridržavanja pravila, o zaštiti okoliša, o međuovisnosti svega i svih na Zemlji;
- usvajanje i njegovanje temeljnih humanih vrijednosti (kao što su ljubav, prijateljstvo, odanost, suosjećanje, solidarnost, pravednost, istinoljubivost, nenasilje);
- pridržavanje i izgrađivanje pozitivnih osobina ličnosti(samopouzdanje, samopoštovanje, samosvijest, emocionalna stabilnost, samokontrola, samokritičnost, odgovornost, samostalnost, kreativnost, otvorenost za svijet, radoznalost, spremnost na suradnju, empatija);

- razvijanje intelektualnih (rješavanje problema) i socijalnih vještina (suradnja, mirno rješavanje sukoba, komunikacija, tolerancija);
- poticanje na primjenu usvojenog u svakodnevnom životu.

U dječjem vrtiću Montessori u svaku skupinu uključena su djeca s poteškoćama čineći tako nerazdvojivu cjelinu i potičući njihovo sudjelovanje u svim zadaćama i projektima. Želimo li postati humanije društvo upravo pravo na različitost mora biti prisutno već u dječjem vrtiću, na taj način rušimo barijere kod odraslih i sprečavamo stvaranje takvih barijera kod djece.

Montessori pedagogija uključuje učenje stranih jezika kao i poticanje glazbom i glazbeno-scenskim izrazom kod djece koje ćemo detaljno razraditi u slijedećem poglavlju.

U sklopu Montessori programa djeca uče njemački, engleski i talijanski jezik .

Montessori pedagogija temelji se na obiteljskom okružju. Skupine su kronološki heterogene, stariji pomažu mlađima, mlađi uče od starijih, a djeca s teškoćama su također aktivni sudionici. Različite mogućnosti i različit interes djece doprinosi bržoj prilagodbi i međusobnom uvažavanju u obraćanju i suobraćanju kako odraslih tako i djece.

POTICANJE GLAZBOM I NJEZINIM ELEMENTIMA

PRIBOR

Orffov instrumentarij, različite šuškalice i glazbala, gitara, syntiseizer, cd s odabranim glazbenim djelima

Pribor vlastite izrade za pojedine vježbe (note, crtovlje, violinski ključ i dr).

Program slijedi vježbe prema knjizi mr.sc. Valerije Majsec Vrbanić: „Slušamo ,pjevamo , plešemo, sviramo“ , kao i 20- tak glazbeno scenskih

izraza koje će uz ostalo biti tiskane u knjizi“ Slušamo, pjevamo, plešemo, sviramo 2“

EVIDENTIRANJE

ODGOJITELJI

a) Neposredni rad - rad s djecom

- Rad s djecom evidentira se i prati dnevno i tjedno

- Mjesečne evidencije vode odgojiteljice, a stručni suradnik vodi za sebe u dogovoru s administratoricom.
- Tijekom godine manjak sati rada može se odraditi zamjenama za kratkotrajna bolovanja ili nekih iznenadnih izostanaka.

b) Ostali rad (prateći poslovi odgojno obrazovnog rada):

- Za ostale poslove odgojiteljice dobivaju konkretna zaduženja te evidenciju toga vode odgojiteljice

c) Normiranje:

Planiranje

- tjedno i dnevno planiranje -1 sat dnevno
- tromjesečni plan i valorizacije- 2 sata mjesečno (osim u rujnu - 4 sata jer taj mjesec su i planiranje i valorizacije)
- dodatno dokumentiranje u vlastitoj skupini(polugodišnja valorizacija, individualne ček liste - djeca, osobne mape) - 6 sati

Suradnja s roditeljima:

- individualni razgovori održavaju se prema dogovoru s roditeljima u trajanju od dvadesetak minuta
- roditeljski sastanci održavaju se svaka 3 mjeseca u trajanju do 2 sata
- druženja i radionice održavaju se svaka 3 mjeseca u trajanju do 2 sata

5. NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJITELJICA I STRUČNIH SURADNICA

5.1. Tijekom godine Stručno razvojni centar vrtića planira predavanja, seminare i edukacije na kojima će aktivno sudjelovati odgojiteljice i stručne suradnice.

5.2. Djelatnici će također prisustvovati seminarima koje organizira Gradski ured za obrazovanje i sport ,kao i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

6. SURADNJA S RODITELJIMA

6.1. Roditeljski sastanci se održavaju tromjesečno, po skupinama, tijekom kojih djeca pokazuju roditeljima znanja i vještine koje su usvojila. Organiziramo stalne postavne dječjih radova. Osim upoznavanja roditelja s temama iz Montessori pedagogije, svakom sastanku prisustvuje jedan od stručnih suradnika koji upoznaje roditelja sa svojim radom.

6.2. Planiramo nastaviti s radom savjetovališta za roditelje djece i djece s teškoćama.

6.3. Planiramo organizirati i Montessori učionice-igraonice dva puta tjedno i to kao priprema za pohađanje vrtića kako za djecu mlađeg uzrasta (2,5 godina), tako i za djecu s teškoćama.

7. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Planiramo nastaviti suradnju s Osnovnom školom Malešnica. Montessori vrtić će i dalje omogućavati studentima Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta kao i Glazbene akademije Sveučilišta u Zagrebu, obavljanje studentske prakse i pomoć pri izradi seminarskih i diplomskih radova. Planiramo također nastavak suradnje sa Župnim uredom u čijoj se župi nalazi vrtić.

8. PRAĆENJE PROGRAMA I EVALUACIJA

U praćenju i evaluaciji programa zajednički će sudjelovati odgojitelji, defektolozi-Montessori-pedagozi, logoped i ravnatelj.

Realizaciju programa evaluirati ćemo na osnovu svakodnevnog praćenja aktivnosti djece (bilješke i individualne Montessori liste), kao i longitudinalnog praćenja djece tijekom školovanja.

9. GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RAVNATELJA/ ČLANOVA STRUČNOG TIMA

9.1.PLAN I PROGRAM RAVNATELJA

- Osiguranje materijalnih, kadrovskih i organizacijskih uvjeta za realizaciju Montessori programa, osobito opremanje prostora Montessori priborom.
- Praćenje ažurnosti planiranja i realizacije rada odgojitelja i stručnih suradnika
- Kontrola održavanja i samo održavanje objekta
- Kontinuirano praćenje higijenskih uvjeta u objektu

- Suradnja s obrazovnim, znanstvenim, kulturnim i vjerskim ustanovama
- Organizacija i provođenje stručnog usavršavanja

9.2. GODIŠNJI PLAN STRUČNIH SURADNIKA

9.2.1. Godišnji plan logopeda

- dijagnostika
- izrada mjesečnih individualnih planova
- izravni rad s djecom (individualna terapija) s ciljem stimulacije govorno-jezičnog razvoja, okulomotorne koordinacije i fine motorike
- prevencija mogućih disleksičnih i disgrafičnih poteškoća
- rehabilitacija djece koja su uključena u individualni tretman i priprema za školu
- suradnja s roditeljima
- vođenje dokumentacije
- izrada didaktičkih sredstava
- stručno usavršavanje

9.2.2. Godišnji plan defektologa

- dijagnostika
- izrada mjesečnih individualnih planova
- izravni rad s djecom (individualna terapija) s ciljem stimulacije govorno-jezičnog razvoja, okulomotorne koordinacije i fine motorike
- prevencija mogućih disleksičnih i disgrafičnih poteškoća
- rehabilitacija djece koja su uključena u individualni tretman i priprema za školu
- suradnja s roditeljima
- vođenje dokumentacije
- izrada didaktičkih sredstava
- stručno usavršavanje
- suradnja s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom

9.2.3. Godišnji plan zdravstvenog voditelja

- planiranje i priprema za rad

- osiguravanje i unapređenje zaštite zdravlja djece u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima

-stručno usavršavanje

9.2.4. Godišnji plan glazbenog terapeuta

Prijemljivost za glazbu i moguća glazbena nadarenost uglavnom spadaju u prirodene sposobnosti ljudskog živčanog sustava. Iako one nisu univerzalne i razlikuju se međusobno koliko se razlikuju i ljudska bića, morfofunkcionalna podloga najvjerojatnije svima zajednička - kako kod velikih skladatelja, tako i kod djece s teškoćama u razvoju.

U procesu dijagnosticiranja i rehabilitacije djece s teškoćama u razvoju primjena glazbe i njenih elemenata predstavlja vrlo značajan dio.

Glazbene stimulacije obavezno se povezuju sa stimulacijom razvoja govora, osjetnih funkcija, motorike i spoznajnim razvojem. Disproporcije u razvoju djece s teškoćama u odnosu na različita razvojna područja zahtijevaju posebnu pažnju. Glazbenim stimulacijama u sklopu rehabilitacije spoznaja okoline bitno se proširuje. Okolini koju vidimo pridružuje se i okolina koju osluškujemo. Takvo širenje doprinosi obogaćenju, a istovremeno i diferencijaciji govora, jer kad slušamo, zahtijevamo i primjereniji iskaz.

Međutim, na koji će način terapeut istovremeno razbuđivati i kanalizirati dječju spontanost i sudjelovanje u grupi, a da se to ne pretvori u grubu manipulaciju s djecom, koja bi mogla dovesti do frustriranog ponašanja čiji rezultati svakako ne bi bili socijalizacija, zavisi od razine umješnosti i usredsređenosti terapeuta na to da se djetetu iskreno obrati. Naime, djeca s teškoćama u razvoju za razliku od one bez teškoća, ne obraćaju se prva učitelju, već je on taj koji se obraća njima. Čitav taj proces zasnovan na uzajamnosti iziskuje maksimalni napor terapeuta i minimum njegovih intervencija koje bi remetile interakciju njega s djetetom kao i djece s partnerima u grupi. Time se i podrazumijeva da u tom procesu terapeut istovremeno uči od djece kako da svakodnevno modulira svoje ponašanje s ciljem što uspješnijeg dijagnosticiranja i brže rehabilitacije.

9.2.5. Godišnji plan glazbenih aktivnosti

U predškolskoj ustanovi koja slijedi Montessori pedagogiju otvorene su široke mogućnosti korištenja glazbenih stimulacija u radu s djecom. Glazbene aktivnosti utječu na obogaćivanje djetetovog emocionalnog i spoznajnog svijeta i razvijaju interes djeteta za glazbenu umjetnost. Primjenom različitih glazbenih formi razvija se slušna osjetljivost i metričko-ritmička sigurnost djeteta. Osim toga, glazbenim stimulacijama stvaramo uvjete za stjecanje glazbene kulture.

U Montessori vrtiću primjenjuju se različite glazbene aktivnosti. Tako se prateći promjene u prirodi i obilježavajući praznike i blagdane tijekom godine pjevaju primjerene dječje skladbe. Isto tako pjevaju se i pjesme koje osim kalendarske, prate i crkvenu godinu, s obzirom da je vjerski odgoj jedan od bitnih segmenata Montessori vrtića. Osim toga, budući je u program rada uključen i strani jezik, određeni broj dječjih skladbi pjeva se na njemačkom, engleskom i talijanskom jeziku.

Igre s pjevanjem i brojalice također su dio glazbenih aktivnosti Montessori vrtića. Važno je naglasiti da se djecu pokušava upoznati s različitim karakteristikama glazbe, pa se, osim melodije, velika pažnja polaže i na ritam, metar, tempo i dinamiku. Osim toga, koriste se i Montessori zvona kao specifičan instrument, koji se upotrebljava u radu s djecom.

Jedan od važnih segmenata glazbenih aktivnosti jest i slušanje odabranih djela klasične glazbe. Na taj način upoznajemo djecu s različitim vrstama glazbenih djela, upoznajemo ih s najistaknutijim skladateljima i naravno, razvijamo glazbenu kulturu. Međutim, slijedeći principe Montessori pedagogije, nastoje se kad je god moguće glazbeno djelo izvesti u živo.

Također se djeci pokušava prezentirati što veći broj glazbenih instrumenata. Poštujući Montessori načelo o poimanju svijeta sa što više osjetila, demonstriranjem instrumenta upravo postizemo da dijete, osim što ih može auditivno doživjeti, može ih i vidjeti, opipati, probati svirati i ujedno naučiti mnogo o njima.

Sustavnim provođenjem ovakvih glazbenih stimulacija razvijaju se dječje glazbene sposobnosti, a kao rezultat toga pojavit će se i dječje glazbeno stvaralaštvo koje treba poticati i dalje razvijati.

Još jedna aktivnost koja ulazi u domenu glazbene kulture je uvođenje djece u glazbenu pismenost. Naime, djetetu se pruža mogućnost, ako za to ima interesa, naučiti razlikovati tonove,

ljestvice, pisati ključeve (prvenstveno violinski) i note (različite po visini i trajanju). Sve spomenute glazbene aktivnosti provode se imajući na umu osnovne postavke Montessori pedagogije i činjenicu da svaki djetetov susret s glazbom bude izvor radosti, vedrine i zadovoljstva.

9.2.6. Godišnji plan poticanja likovnog izražavanja

Razumijevanje likovnog jezika djece koji se odvija po određenim zakonitostima i određenim redoslijedom, prepoznavanje i očitovanje ograničavajućih pojava i onog što slijedi iza njih određuje program i korake likovnog pedagoga u radu s djecom.

Razvijajući likovne sposobnosti u djece, potičući likovno stvaralaštvo, razvijamo u djece i neke opće sposobnosti: sposobnost opažanja, predočavanja, slobodnog i kreativnog izražavanja, te grafomotoričke sposobnosti.

Iz toga proizlazi da nam u biti nisu odrednica likovni radovi djece nego procesi koji se događaju u njihovoj svijesti i sposobnosti koje se likovnom radom ostvaruju i konkretiziraju.

Prihvatanjem i razumijevanjem svakog djeteta i njegovih trenutnih mogućnosti (obzirom na djetetovu razvojnu fazu ili poteškoće u razvoju) od strane voditelja dijete je i kroz likovni rad u prilici stjecati i jačati pozitivnu sliku o sebi, razvijajući samostalnost i sigurnost.

U razvojnoj strukturi predviđeni sadržaji čine nužne korake za temeljni i cjelovit razvoj likovnih sposobnosti djece. Oni se provode kao zajednički sadržaj u većim ili manjim skupinama djece mješovitog uzrasta uključujući i djecu s posebnim potrebama.

Tematski sadržaji

Priroda i okolina:

- prirodni i načinjeni oblici različitih struktura, sklopovi, konstrukcije, pravilni i nepravilni, skupine oblika
- unutrašnji i vanjski prostori
- biljke i životinje
- prirodne pojave

Ljudi:

- čovjek; portret, figura-pokret, kretanje skupine
- ljudi i predmeti-prostori (igra, rad)
- ljudi i biljke, životinje

Ilustracije:

- priče, bajke, pjesme, događaji vezani uz praznike i vjerske blagdane i crkvenu godinu

Ne-vizualni sadržaji:

- osjeti, osjećanja, glazba, predodžbe, poimanja

Tematski sadržaji se integriraju na razvojnom nivou svijesti djece i nivou konkretnih sadržaja stvarnosti putem različitih likovnih sredstava, odnosno kroz slijedeće likovne tehnike:

- crtanje- olovka, ugljen, štapić ili pero
- slikanje- tempera, vodene boje, paste, drvene boje, flomasteri
- modeliranje- glina, pijesak

V. d. ravnatelj:

Antun Tikvicki, prof. logoped